

▶ Les 4: Op reis met Naäman

Thema

Naäman, een beroemde generaal uit Syrië, is melaats. Een Joods slavinetje wijst hem op de profeet Elisa. Daar moet hij naartoe, want de God van Elisa kan hem genezen. Naäman gaat op reis, eerst naar de koning van Israël en dan naar Elisa. Hij wordt genezen van zijn melaatsheid en erkent de Heere God als de enige God.

Bijbelgedeelte

2 Koningen 5:1-19

Bijbeltekst bij de kernboodschap

Zie, nu weet ik, dat er geen God is op de ganse aarde, dan in Israël! (2 Koningen 5:15b)

Kernboodschap

God roept je, Hij is de enige Redder!

Aanleren Bijbeltekst

Want Gij, HEERE, zijt de Allerhoogste over de gehele aarde; Gij zijt zeer hoog verheven boven alle goden. (Psalm 97:9)

Kerntoepassingen

Toepassing niet-gelovig kind: De Heere God spreekt tot jou. Gehoorzaam je Zijn woorden? Hij is de God Die alle macht heeft en je wil geven wat je nodig hebt, gratis (genade!), net als bij Naäman.

Toepassing gelovig kind: De Heere God spreekt tot jou. Luister naar Zijn woorden en gehoorzaam Hem. Vertel ook anderen dat de Heere God de enige Redder is, net zoals het dienstmeisje van Naäman dit deed.

Hulpmiddelen

Vertelplaten (in PowerPoint), aantal materialen rond thema 'zien' (zie *Inleiding*)

Verteloverzicht

1. Naäman, een beroemde generaal in Syrië, is melaats. (2 Koningen 5:1)
2. Bij Naäman is een Joods slavinetje in dienst. (5:2)
3. Dit meisje vertelt dat de (God van de) profeet Elisa Naäman zeker kan genezen. (5:3)
4. Naäman gaat op reis naar het land Israël. (5:4,5)
5. Eerst gaat hij naar de koning van Israël, die denkt dat Syrië oorlog zoekt. (5:5-7)
6. Elisa komt hem te hulp en laat Naäman naar hem toe komen. (5:8,9)
7. Naäman krijgt van de knecht van Elisa de opdracht om zich zeven keer in de Jordaan te wassen. Dan zal hij genezen zijn. (5:10)
8. Naäman is boos en wil deze opdracht in eerste instantie niet uitvoeren. (5:11,12)
9. Op aandringen van zijn knechten wast hij zich toch in de Jordaan. (5:13,14)
10. Naäman wordt genezen en belijdt dat de HEE-RE alleen God is. (5:14,15)
11. Hij gaat terug naar Elisa, maar Elisa weigert geschenken. (5:15,16)
12. Dan gaat Naäman weer terug naar zijn land. (5:17-19)

Uitleg en achtergrondinformatie

2 Koningen 5

Vers 1 – 3 Naäman is generaal van de koning van Syrië en heeft veel aanzien. De HEERE heeft de Syriërs in een oorlog de overwinning gegeven via Naäman (= de vriendelijke). Dit laat zien dat de bemoeienis van God niet beperkt is tot Israël, maar zich ook uitstrekt tot andere volken.

Melaatsheid is een huidziekte die gekenmerkt wordt door wit haar op de aangetaste plekken en onderhuidse zweren. Op het dieptepunt is de hele huid wit, lijkend op een doodskleur. Als onreinen waren melaatsen in Israël buitengesloten van de tabernakel en later van de tempeldienst (Leviticus 13:45-46). Ze moesten buiten het leger, buiten de woonplaats verblijven en hun gezicht deels bedekken. In de buurt van mensen moesten ze roepen: 'onrein!' De heidense Naäman leefde niet in afzondering.

Mensenroof was tijdens plundertochten niet uitzonderlijk. Dat het slavinnetje van de vrouw van Naäman Elisa kent, illustreert Elisa's grote reputatie in Israël. Ondanks de heidense omgeving heeft het meisje het geloof in de God van Israël behouden. Dat onderstreept:

- a) het belang van godsdienstige opvoeding;
- b) dat ze zich er niet voor heeft geschaamd om voor haar geloof uit te komen;
- c) dat de HEERE haar door Zijn Geest bij dat geloof heeft gehouden.

Elisa had nog geen andere melaatsen in Israël gereinigd (Lukas 4:27). Toch gelooft dit meisje dat (de God van) Elisa haar meester kon genezen.

Vers 4-7 Tussen Syrië en Israël bestaat al jaren een gespannen verhouding (1 Koningen 20:22; 2 Koningen 6-7). Naäman krijgt toestemming van de koning om naar Israël te gaan. Met de gebruikelijke aanbevelingsbrieven en een groot geschenk wil hij de koning van Israël (Benhadad) gunstig stemmen en hem aan zich verplichten. Een sikkil is ongeveer 10-13 gram, een talent 30-35 kilo. Het scheuren van de kleren is hier een uiting van wanhoop. De koning beseft dat alleen God de macht heeft over dood en leven. De koning is ervan overtuigd dat de Syriërs een aanleiding zoeken om Israël de oorlog te verklaren.

Vers 8-12 Het gerucht van Naämans komst en de reactie van de koning verspreidt zich en komt bij Elisa terecht. Er klinkt een berisping door in de woorden van Elisa. Toch biedt hij hulp aan. De woorden 'zo zal hij weten dat er een profeet in Israël is' houden verband met de uitdrukking 'opdat zij zullen weten dat Ik de HEERE ben'. Het wijst op de almacht van de enige ware God. Naäman gaat naar Elisa en blijft respectvol voor de deuropening staan. De gestuurde bode is waarschijnlijk Elisa's knecht Gehazi. Zeven is het getal van de volledigheid. Zevenmaal onderdompelen wijst dan ook op volledig ondergaan in het water. Naäman krijgt een opdracht en een belofte. Hij zal genezen worden door vertrouwen te stellen op het profetische woord. Het is niet belangrijk dat Elisa naar buiten komt en handelingen verricht of dat zijn knecht een opdracht geeft. Het gaat om het Wóórd dat geloof vraagt (2 Petrus 1:19). De handelingswijze, beschreven in vers 11, is wellicht een ritueel van de bezweerders uit het oude oosten. Vergeleken met de rivieren in en rond Damascus, is de Jordaan inderdaad maar een smal en troebel stroompje. Het gaat niet om het wassen in de Jordaan als zodanig,

het water is een teken en een middel. Het wassen is een beeld van de vergeving van de zonden. We worden rein door het geloof in het bloed van Christus, dat reinigt van alle zonden. Zowel vers 11a als 12b benadrukt de grote woede van Naäman. Wellicht heeft hij het als een zware belediging opgevat dat Elisa hem niet zelf tegemoet trad. Dat was ongehoord, aangezien hij als generaal de 'meerdere' van Elisa was.

Vers 13-19 'Mijn vader' is hier een benaming die eerbied en liefde uitdrukt. Als Naäman gehoorzaamt, wordt de belofte vervuld. Hij daalt af naar de lager gelegen rivier en voert de opdracht uit. Zijn huid wordt zo gaaf als die van een kleine jongen. Het is de enige keer in het Oude Testament dat er van een genezing van een melaatse sprake is. Jezus, Die gekomen is om melaatsen te reinigen, verwijst naar deze geschiedenis (Lukas 4:27). Naäman is een beschamend voorbeeld voor de ongelovige joden. Dat Naäman als buitenlander op zijn geloof genezing ontvangt, is een voorafschaduwing van de nieuwtestamentische boodschap dat het heil van God zich uitstrekt naar zowel Jood als heiden. Naämans belijdenis (Deuteronomium 4:35-39; Jesaja 44:6) in vers 15b doet vermoeden dat hij eerder hulp heeft gezocht bij zijn eigen landsgoden. Naäman is ook in zijn belijdenis een beschamend voorbeeld voor de Israëlieten uit het tienstammenrijk, die in navolging van Achab de Baäl zijn gaan dienen. Elisa zweert bij de HEERE dat hij geen geschenk van Naäman zal aannemen (Mattheüs 10:8). De HEERE heeft genezing gegeven uit genade. Genade is niet te koop. Dat Naäman grond wil meenemen, heeft te maken met de oud-oosterse gedachte dat een god aan een land of grondgebied gebonden is. Rimmon is een god, die in Damascus als storm- en dondergod werd vereerd. Naäman moest zijn koning ondersteunen als deze in Rimmons tempel godsdienstige rituelen wilde uitvoeren. Het is niet duidelijk of Elisa ingaat op Naämans verzoek in vers 17. Het 'Ga in vrede' wordt verschillend uitgelegd. De één geeft aan dat Elisa zijn verzoek inwilligt en dat Naäman zijn werk kan blijven doen als altijd. Andere uitleggers geven aan dat het hier gaat om de gebruikelijke vredegroet, met dezelfde lading als ons woord 'vaarwel'. Elisa zou Naäman dan naar zijn eigen geweten laten handelen. Mogelijk vraagt Naäman hier ook om vergeving over zonden die hij in het verleden heeft begaan (zie Kanttekening 45). Wellicht is het zo dat Naäman het huis van Rimmon niet meer in hoeft, aangezien zijn heer, koning Benhadad, spoedig zal sterven (2 Koningen 8:15).

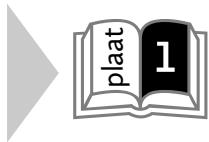
Vertelling

Inleiding

Laat enkele spullen rond het thema 'ziek zijn' zien: een doosje medicijnen, een thermometer, een zalfje.

- ➔ Vraag aan de kinderen:
- Wat doe jij als je ziek bent?
 - Hoe word je weer beter?

In de vertelling gaat het ook over een man die ziek is. Luister maar...

Kern

Het zal toch niet... Stel je voor... wat een schande zou dat zijn! Die plekjes op zijn huid, het lijkt wel... melaatsheid. O, dat woord, dat durft hij nauwelijks te zeggen. Melaatsheid is een verschrikkelijke ziekte. Natuurlijk kent hij wel mensen die melaats zijn. Ze hebben overal witte plekken op hun huid. Het wordt steeds erger en soms missen ze zelfs een hand of voet door deze ziekte. Melaatsheid is besmettelijk en daarom mag je niet meer in je eigen dorp of stad wonen als je melaats bent.

Hij ziet ze soms wel aankomen, die melaatse mensen. Ze hebben een klepper bij zich als ze in de buurt van de stad komen. Ze moeten daarmee kleppen, zodat je hen al van ver hoort aankomen. Dan kun je tenminste op tijd zorgen dat je uit de buurt blijft. Ze moeten dan roepen: Melaats, melaats! Op deze melaatse mensen kijkt hij neer, zoals iedereen. Maar nu lijkt het net of hij zelf van die plekjes heeft. Als het maar geen melaatsheid is. Misschien is het helemaal niet zo, eerst maar eens even een paar dagen wachten.

Het is een poosje later. Vol schrik bekijkt hij zijn huid. Nee! De witte plekjes zijn groter geworden. Dit is echt melaatsheid. Wat nu? Wat een schande, dat hij, Naäman, nu melaats is. Hij is zo machtig, hij is de bevelhebber van het leger van de koning van Syrië. Goed vechten, dat kan hij. Eigenlijk heeft hij alles wat hij hebben wil. En nu dit. Melaats! Wat nu?!

‘Mevrouw! Mevrouw! Was mijn heer maar bij de profeet in mijn land; dan zou die zijn melaatsheid bij hem wegnemen.’ Een jong meisje zegt dit tegen de vrouw van Naäman. Het meisje werkt voor haar. Ze heeft gehoord dat Naäman melaats is. Maar zij weet wel hoe het over kan gaan: hij moet naar deze profeet. Hoe weet ze dat? Wie is dit meisje? Dit meisje woonde eerst in het land Israël. Toen gebeurde er zoiets verschrikkelijks. Op een dag kwamen er soldaten uit Syrië. Naäman was daar ook bij, hij is een belangrijke man in het leger. De soldaten kwamen het land in, ze kwamen hun dorp in, ja, ze kwamen zelfs hun huis binnen. En zij moest mee. Weg van haar vader en moeder. Weg uit haar dorp, uit haar land. Wat was dat vreselijk! Ze moest mee met het leger. En nu werkt ze voor de vrouw van Naäman. Ze hoorde wat er met Naäman aan de hand was: hij is melaats. En toen ineens dacht ze aan de profeet, de profeet Elisa. Hij kan Naäman wel beter maken, dat weet ze zeker. Elisa dient de Heere God. En God is zo machtig, Hij kan de melaatsheid genezen. En daarom vertelt ze dit tegen de vrouw van Naäman. Dit meisje vertrouwt erop dat de HEERE Naäman kan genezen. Ze weet het zeker, ook al heeft Elisa nog nooit een melaatse genezen. Het meisje gelooft dat de God van Elisa, maar ook haar God, alles kan. En dat vertelt ze tegen haar baas. Bijzonder is dat eigenlijk. Het meisje is meegenomen uit haar eigen land en moet nu werken voor de vrouw van Naäman. Toch staat er niet in de Bijbel dat ze boos is, omdat dit allemaal gebeurd is. Nee, ze wil juist graag dat het goed gaat met Naäman. En daarom vertelt ze over de Heere God.

toepassing

Vertel ook anderen dat de Heere God de enige Redder is, net zoals het dienstmeisje van Naäman deed. Dit meisje geloofde in God en ze weet dat God ook anderen wil redden. Dat wil ze graag aan anderen vertellen. Geloof jij in de Heere God? Heb jij je vertrouwen al op de Heere Jezus gesteld? Dan wil je toch ook graag anderen over de Heere Jezus vertellen? Misschien durf je niet zo goed of ben je bang dat je wordt uitgelachen.

Dat was misschien bij dit meisje ook wel zo. Maar toch doet ze het, omdat ze zoveel van de HEERE houdt en omdat ze zoveel van de mensen om haar heen houdt. Ze wil graag dat het goed gaat met Naäman. De vrouw van Naäman wil ook dat het goed gaat met hem. Ze wil ook graag dat hij genezen wordt. Daarom gaat ze naar hem toe: ‘Naäman, luister eens! Dat meisje dat jij hebt meegenomen uit het land Israël vertelde over een profeet in haar land. Hij zou jouw melaatsheid kunnen genezen.’ Naäman kijkt op: zou dat echt zo zijn? Dan is er weer hoop dat hij beter wordt! Hij kan genezen worden van zijn melaatsheid! Hij moet zo snel mogelijk naar die profeet toe. Hij zal naar de koning van Syrië gaan, voor wie hij werkt. Zal de koning het goed vinden dat hij deze reis gaat maken? Het land Israël is eigenlijk wel het land van de vijand. Gelukkig vindt de koning het goed. Dan gaat Naäman op reis, met een hele groep mensen. Hij is een belangrijke man, dat kun je zo wel zien. Hij heeft paarden voor zijn wagen gespannen, ook heeft hij knechten bij zich. En moet je zien wat ze allemaal bij zich hebben! Zilver, goud en

dure kleding. En kijk, Naäman heeft een brief in zijn hand. Maar moet je zijn hand zien: er zitten allemaal vlekken op. Naäman ziet er ziek uit.

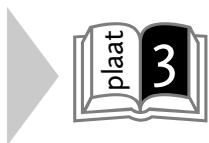
Hij is op weg naar de koning van Israël. Na een lange reis komen ze bij hem aan. Naäman geeft de brief aan de koning. De koning leest de brief. Zijn ogen worden groot van schrik. Wat?! Dit kan niet! Hij scheurt zijn kleren van wanhoop. Hij weet echt niet wat hij hier mee moet en roept het uit:

➔ *Lees 2 Koningen 5:7 voor uit de Bijbel:*

Ben ik dan God, om te doden en levend te maken, dat deze tot mij zendt, om een man van zijn melaatsheid te ontledigen?’

Naäman heeft een brief meegekregen van de koning van Syrië. Daarin staat: ‘Mijn dienaar Naäman is bij u gekomen. Ik wil dat u zijn melaatsheid wegneemt.’ En daar schrikt de koning van Israël van. Hoe kan hij nu die melaatsheid genezen? Melaatsheid is een verschrikkelijke ziekte, die kun je echt niet zomaar wegnemen. En wat gebeurt er als hij dat niet kan? O, hij snapt het al. De koning van Syrië wil gewoon weer vechten tegen hem. En nu zegt hij natuurlijk: ‘Koning van Israël, u hebt mijn dienaar Naäman niet genezen, dus nu ga ik tegen u vechten.’ De koning van Israël is bang dat de koning van Syrië weer oorlog wil voeren. Daarom scheurt hij in paniek zijn kleren. ‘oh, de koning heeft zijn kleren gescheurd!’ Iedereen praat er over. En zo krijgt ook de profeet Elisa het te horen. Hij stuurt snel zijn knecht naar de koning en de knecht vraagt: ‘Koning, waarom hebt u uw kleren gescheurd?’

Daar rijdt Naäman door het land Israël. Gaat hij weer terug naar zijn land? Nee, hij is op weg naar het huis van de profeet Elisa. Wat zal de profeet gaan doen? Hij zal vast en zeker naar hem toe komen en voor hem gaan staan. Dan zal hij wel tot zijn God bidden en met zijn hand op de melaatse plekken strijken en dan zal de melaatsheid weggaan. Ja, zo zal het vast gebeuren. Dan is hij weer genezen!

De stoet komt aan bij het huis van de profeet. Maar wat is dat? Er komt alleen maar een knecht naar buiten. Hij zegt: ‘Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan; dan zult u weer gezond zijn’. Wat?! Wat is dat nu voor vreemde opdracht? De profeet komt zelf niet eens naar buiten toe. Er gebeurt helemaal niets bijzonders. En hij moet zich gaan wassen in de Jordaan! De Jordaan, dat is de rivier die door Israël stroomt. Wat heeft hij daar nu aan? In zijn eigen land zijn er veel mooiere rivieren. Dan kan hij zich net zo goed daarin wassen. Boos is Naäman, heel erg boos. Hij begrijpt niet dat hij gezond wordt als hij de opdracht van Elisa uitvoert. Hij had heel iets anders verwacht.

Dat heb jij misschien ook weleens. Dat je aan de HEERE vraagt of Hij jou wil helpen, maar dat je eigenlijk zelf al bedacht hebt hoe Hij dat zou moeten doen. Maar zo werkt de HEERE niet. Hij wil jou helpen op Zijn manier. En die is soms heel anders dan wij denken. Maar de HEERE weet wat het beste voor ons is. En daarom moeten we Hem gehoorzamen en luisteren naar wat Hij van ons vraagt.

Naäman is erg boos, maar rustig komen een paar knechten van Naäman naar hem toe. Voorzichtig zeggen ze tegen Naäman: 'Als die profeet u een moeilijke opdracht had gegeven, dan zou u dat zeker gedaan hebben. Nu moet u zich alleen maar wassen in de rivier. Probeer het toch!' Eigenlijk hebben ze wel gelijk. Hij kan het natuurlijk gewoon proberen. Wat een vernedering is dat. Moet hij, Naäman, zich gaan wassen in dit riviertje van Israël? Maar ja, hij wil wel heel erg graag gezond worden!

Daar gaat de stoet, naar de rivier de Jordaan. Naäman daalt van de wagen af en loopt naar het water. Hij dompelt zich één keer onder en komt weer boven. Hij kijkt eens goed naar zijn huid. Nou, niets te zien. Die akelige witte plekken zitten er nog steeds. Nog een keer dompelt hij zich onder water en weer kijkt hij goed naar zijn huid. Maar nee, nog steeds is hij melaats. Dan doet hij het voor de derde keer. En weer verandert er helemaal niets. Hij geneest niet, zijn melaatsheid blijft. Hij doet het nog een keer, nog een keer, nog een keer. Maar ook na zes keer is er nog niets gebeurd. Wat had de knecht van de profeet ook al weer gezegd? 'Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan'. Nog één keer onderdompelen. Wie weet... Naäman gaat onder water, komt weer boven en...

Kijk! Moet je zien wat er nu gebeurd is! De witte plekken zijn helemaal weg. Zijn huid is mooi, gezond, geen witte vlek te zien. De melaatsheid is weg, helemaal weg! Hij is genezen! Hij is helemaal rein geworden. Ja, nu weet hij het zeker: de God van Israël heeft hiervoor gezorgd. De God van Israël heeft hem rein gemaakt.

Wat is God goed voor Naäman. Hij diende eerst de Heere God helemaal niet, maar heeft nu geluisterd naar de woorden van God en hij heeft geloofd in wat God van hem vroeg. Hij heeft Zijn vertrouwen op de HEERE gesteld en hij is genezen. Zo moeten ook jij en ik vertrouwen en luisteren naar de HEERE. Er is maar één God en dat is de God van Israël, de God van de Bijbel. Het is belangrijk om deze God te leren kennen. Net als Naäman. Hoe? Hij maakt Zich bekend in Zijn Woord. Je kunt bij Hem komen door de Heere Jezus. Als je in de Heere Jezus gelooft, mag je God leren kennen. Dat kan omdat de Heere Jezus dan je zonden wil vergeven. Die zonden zorgen ervoor dat je niet bij de Heere God kunt komen. Maar de Heere Jezus wil die zonden vergeven. En dan is de weg naar de Heere God vrij. Dan kun je Hem leren kennen. Als je daar meer over wilt weten of als je daar vragen over hebt of als je daar zomaar even over door wilt praten, dan mag je straks naar mij toekomen. Ik zit dan daar en als jij dan komt, weet ik dat je hierover met mij wilt praten.

Naäman geloofde het: de Heere God is de enige God!

Slot

Naäman is blij dat hij gehoorzaamd heeft! Hij gaat terug naar de profeet Elisa. Daar heeft hij gezegd:

➔ *Lees 2 Koningen 5:15 voor uit de Bijbel: Zie, nu weet ik, dat er geen God is op de ganse aarde, dan in Israël!*

Deze God heeft hem genezen. En daar wil hij Elisa nu voor danken.

‘Elisa, hier heeft u geschenken, omdat ik nu weer beter ben!’

‘Nee Naäman, dat neem ik niet aan’. Elisa heeft Naäman niet genezen, de Heere God had dat gedaan. Wat de Heere God geeft, is gratis. Je hoeft er niet voor te betalen.

Snel gaat hij op weg naar Syrië, het land waar hij woont om het blijde nieuws te vertellen.

Wat is hij blij! Hij is genezen, hij is niet meer melaats. Wat zullen zijn vrouw en dat meisje blij geweest zijn, denk je ook niet?

➔ *Geef de kinderen de gelegenheid om vragen te stellen over de vertelling.*

